

DEĞERLENDİRMELER

OĞUZ OYAN

Nasıl bir
çözüm?

Zayıf bir Erdoğan-AKP iktidarının bugünkü durumunda Kürt hareketinin işine gelmediğini daha önce yazdık. Hareket, iktidarı gücünü önemli ölçüde aşındıran Gezi Direnişi'ni bu yüzden bir köstek, hatta bir "ulusalcı tertip" olarak görmeyi tercih etti ve kendi kitlesinin eylemlere katılmasını adeta yasakladı. (Hatta şimdilerde AKP'nin İstanbul'u kaybetmesi olasılığı da "hareketi" aynı ölçülerde telaşlandırmakta ve aday belirlemesini etkilemekte.)

Anayasal ve yasal düzlemde Kürtlere birtakım ileri hakların tanınması ve sorunu AKP'nin ve Kürt siyasetinin istediği biçimde bölgeselleştirmenin getireceği ilave siyasi yüklerin içinde taşınabilmesi için güçlü bir iktidar seçeneğinin şart olduğu açık.

Ancak Gezi Direnişi'nin iyice hırpalayıp despotik yüzünü açığa çıkardığı bir Erdoğan iktidarının da paradoksal olarak, elinde kalan tek "demokrasi" oyuncağının Kürt meselesi olduğunu; uzun yıllardır gücünün katmerlenmesine katkı yapan ABD-AB ekseninin telkin veya dayatmalarına daha açık hale geldiğini de kabul etmek gerekiyor. Yani

zayıfladıkça ödünlerde daha cüretkar bir kıvama da getiriliyor. Batı'nın dayatmaları sadece Kürt meselesinden ibaret değil; ruhban okulundan ökümenlik meselesine, Lozan'ın delinmesinden Kıbrıs meselesine kadar uzanıyor, uzanacak.

Ama paradoks başka biçimde de sürece: Dışarının gönlünü hoş ettikçe içeride sıkışacak. İçeride sıkışıkça zorbalasacak. Ergenekon davasında yumuşama belirtisi göstermeyecek. Polis devletini kurmakta hızlanacak. Hem Erdoğan iktidarını hem de boyun eğmeyen toplumu zor günler bekliyor vesselem...

Gelelim Kürt sorununda çözüm meselesine. Önce bir saptama. Oslo görüşmelerinden ve 2009 Habur karşılaşmasından sonra, süreçte inisiyatif PKK eline geçmiştir. İmralı görüşmeleri bunu perçinlemiştir. Dış baskılar da buna eklenince AKP'nin hareket alanı daralmıştır. 2009 öncesine dönüş yolları tıkanmıştır.

Ülkenin bütünsel çıkarları ekseninden ve emperyalizmin planlarından bağımsız olarak

düşünebilen sol demokratik kamuoyu açısından ise "çözüm" ile ilgili çerçevenin sınırları ve ilkeleri bellidir:

1. Ülkede demokrasi olmadan, bir bölgeye veya bir etnik topluluğa "demokratik çözüm" getirmek tasavvuru ham hayaldir, kalıcı sonuç vermesi olanaksızdır. Gezi Direnişi bunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Ülkede demokrasi isteniyorsa, hemen atılabilecek adımlar bellidir: Seçim barajını kaldırmak, özel yetkili terör mahkemelerini lağvetmek, toplantı ve gösteri hakkını tam güvenceye almak, "faili meçhul" cinayetlerin üzerine gitmek, hukuk devletine ve medya özgürlüğüne saygı göstermek, haksız tutukluluklara ve Gezi sonrası artan polis-yargı şiddetine derhal son vermek, düzmece iddianamelele mahkûm edilenlere yeniden ve adil bir biçimde yargılanma hakkı tanımak, vb...
2. "Ver çözümü, al İslami despotizmi" pazarlığının, sadece toplumun aydınlık kesimlerini değil Kürt hareketinin bir bölümünü de karşısına alacağı daha iyi anlaşılmıştır. Bu tür bir örtülü pazarlığın, toplumun büyük çoğunluğu

bakımından demokrasi dışı, siyasi ahlak dışı, ilkesiz, samimiyetsiz olarak damgalanması ve kabul edilemez bulunması kaçınılmazdır. Gezi direnişçileri bunu da haykırmaktadır.

3. "Çözüm süreci", kapalı kapılar ardında toplumdaki ve toplumun seçilmiş temsilcilerinden gizlenerek yürütülemez. İktidar partisinin dar bir kliği, tek tarafı, siyasi sorumluluktan uzak anlayışlarla bu süreci yönetme meşruyetine sahip değildir. Çözüm arayışı hukuk devleti ilke ve kuralına göre yürütülmek zorundadır. Eğer bir çözüm süreci işleyecekse, bunun adresi TBMM'dir. Bu, iktidarı, hukuksuzluğa meşruyet kazandırma veya başarısızlığa paydaş arama samimiyetsizliğinden tamamen farklı bir yaklaşımdır.

4. Türkiye, Kürt sorununu ülke sınırları içinde çözebilir. Sınır dışında çözüm aramak, kontrolü elden kaçırmak demektir, maceradır. Yeni Osmanlıcılıktır, dolayısıyla emperyalizmin planlarına dahil olmaktır ve muhtemel sonucu bölgesel savaştır. Toplumun ezici çoğunluğu, tüm bu olasılıkları reddetmektedir.